ANUL I, Nr. 33 — Joi 25 Iulie 1935

CRUCIADA ROMÂNISMULUI

Director: MIHAIL STELESCU

Redacția și Administrația: Str. Emil Costinescu, 17 București VI

Abonamentul anual 100 lei
Studenți și muncitori 75 lei
Instituții și Autorități 1000 lei
In străinătate 500 lei

TELEFOANE
Direcția 4-29-60, Administrația 3-25-27, Tip. 4-28-86
Manuscrisele nepublicate se distrug
Redactor-șef: ALEXANDRU TALEX

Apare JOIA

SAPTAMÂNAL DE LUPTA POLITICA ȘI SPIRITUALA — 4 pagini — 2 lei

Creștinismul pângărit de crimă și demagogie

E frumos să dinamizezi o acțiune proectând Crucea lui Crist asupra ei. Dar ca o primă condiție trebuiește ca acțiunea care se duce la umbra preceptelor creștine, să corespundă întru totul acestora și în orice caz să nu calce principiile de bază.

Creștinismul luat însă ca un paravan pentru crime și servind ca orice mijloc demagogic pentru a cuceri sentimentele mulțimei e înjosit și pângărit. Cei care fac o asemenea faptă sunt păgâni și anti-creștini.

Aceste rânduri mi-au fost sugerate de reclama ce am găsit-o în unele ziare prin care se anunță că un grup de Codreniști ridică o biserică, fac o șosea la Mănăstirea Arnota, etc.

Această așa zisă „muncă constructivă" o cunosc, am făcut-o și eu, iar dacă azi o discut e pentru a pune capăt unei legende false, care creiază mituri mincinoase.

Să vedem ce au dovedit „Construcțiile" și unde sunt construcțiile.

Căminul dela Râpa Galbenă din Iași, clădit cu sudoarea, obolul și munca a sute de tineri cari s'au risipit fără urmă a ajuns ca prilej de judecată între d-nii A. C. Cuza și Codreanu, fiecare voind să devină proprietarul căminului.

Casa dela Bucureștii Noi s'a clădit pe un teren cedat numai pe 10 ani de zile și pe numele lui Codreanu.

Iată deci cum au muncit pentru țară cei ce și-au pierdut timpul pe la aceste lucrări.

Aceste lucrări formează mobilul unei propagande eficace. Nu ideia de construcție primează, nu „munca creatoare", ci reclama. Acesta e un sistem ingenios de a face aceiași demagogie (mai odioasă poate) printre țărani, care văzând o grupă de tineri muncind la un petec de șosea și doi trei granguri fotografiându-se cu câte o sapă în mână, cred că deacum aceștia vor reclădi țara în felul acesta dela un capăt la altul. Când în fond nu e decât un truc ingenios de a duce lumea în eroare și de a poza în martiri ai muncii atunci când sunt opriți.

Munca aceasta nu e sinceră, aici e imoralitatea ei.

Dar unde această reclamă electorală deșănțată își atinge culmea o în ridicarea de Biserici.

Un om care are pe conștiința lui atâtea crime, cu oameni în jurul lui care au omorât, cum de pot pângări credința creștină, uzând de biserică ca o armă de demagogie electorală? Noaptea la pândă cu pistolul și ziua cu evlavie prefăcută la ridicări de Biserici.

Cum se poate concepe ca după ce faci o crimă și scapi nevătămat, să mergi apoi la Biserică și să te rogi lui Dumnezeu, mulțumindu-i că ai scăpat? Un atare om nu poate fi decât un nevropat, sau un anti-creștin de ultima speță, care speculează atitudinea creștină pentru scopuri de demagogie.

Iată pentru ce socotesc o blast femie adusă Dumnezeirei și o înjosire a ideii de biserică când acela ce au asasinat, acela ce au făcut plini de ură să curgă sânge să vie cu acele mâini pătate de crimă să pue o cărămidă la temelia unei Biserici.

Tot creștinismul și ritualul religios e o parad, o reclamă și o demagogie infamă.

Această tactică de a întrebuința Religia ca paravan unei mișcări politice, nu e nici măcar originală. Corneliu Codreanu a copiat-o din Franța după: La Legion de L'Archange Michele" și după „Legiunea Arhangeelui Mihail" din Rusia. Prima o organizație quasi masonică cu firmă creștină pentru a lucra în voie, a doua o organizație pur teroristă.

Iată unde se descoperă lipsa de spontaneitate sinceră a credinței și mișcărei codreniste. Totul e copiat și pus în slujba unei demagogii infernale pentru a ridica un om ce poartă pe umerii lui cadavre.

Iată deci această reclamă nu mai impresionează pe nimeni, fiecare știindu-i substratul și rămânând scârbit.

Creștinismul da, să anime sufletul unei mișcări, s'o înalțe, dar trebue interzis de a fi întrebuințat în murdăria politică, de oarece dacă va fi mințit poporul cu crucea în mână, în cine va mai crede el!

Tinerii să nu se mai lase amăgiți de lupii cu chipuri de miei, și cu dorința de crimă sădită în ochi de acel Codreanu nefast ce încearcă să crească pe cei din jurul său într'o confuzie a creștinismului cu crima.

Această batjocură trebuie să înceteze căci slavă Domnului are cine clădi biserici în țara Românească spre a nu mai fi date în antrepriza unui asasin.

MIHAIL STELESCU

NOTE

Pe ziua de 11 August se împlinesc 51 de ani de când s'a născut Panait Istrati. Toate asociațiile prietenilor lui, sunt rugate pe această cale să organizeze în acea zi o conferință, o țezătoare, o ședință festivă și să caute să aranjeze în orașele respective o vitrină cu fotografia și operile lui Panait Istrati, la o librărie oarecare.

CRUCIADA va comemora pe Panait Istrati, închinîndu-i un număr de gazetă și o comemorare publică la București.

✦ S'a primit dela Moreni un proces verbal de constituire a asociației Prietenii lui Panait Istrati, de către un grup de muncitori.

„CHERCHEZ LA FEMME"

VASILESCU: Sultan Tonyi. Pentru ea te rog.
SULTAN TONY: Bine, fie. Pentru tine, pentru tine....

Apărarea Culturii?...

de ALEXANDRU TALEX

Săptămânile trecute a avut loc la Paris, un congres internațional al scriitorilor europeni, pentru apărarea culturii de tirania politică actuală. La acest congres — ne informează presa „independentă" — au luat parte două sute treizeci de scriitori, reprezentanți ai vreo treizeci și opt de țări, — în frunte cu André Gide, Malraux, Julien Benda, Aldous Huxley, Ilya Ehrenburg și Karin Michaelis.

Desigur că ținerea unei asemenea congrei, apărător al libertății de exprimare, își are o importanță care depășește laturile obicinuitului, cu cât poate fi interpretat și ca o masivă dovadă de solidaritate internațională *dinaintea răului politic, ce stăpânește brutal Europa. S'a întâmplat însă ca toată această* unică *manifestare intelectuală, în aparență, să nu fie decât reflexele de regisură politică ale unei doctrine, rea ca tot ceeace înseamnă „rai" politic. Congresul dela Paris n'a fost actul de revoltă cinstită al intelectualilor, necăjiți și amenințați în însăși miezul existenții lor printre noi, ci o* intrunire politică, *în care „marii" Gide, Malraux, Ehrenburg, ș. a. au făcut apologia comunismului și a internaționalismului. N'au lipsit invectivele, nici atacurile și nici moțiunea-tip, necesară oricărei intruniri de propagandă, cu scopuri bine precizate.*

Moțiunea congresului dela Paris cuprinde următoarele puncte: 1) va asigura publicarea sau traducerea operelor interzise în fara de origină a scriitorului; 2) va facilita voiajul și vizita scriitorilor în diferite țări. 3) acest birou, format din scriitorii de diferite (n. r. numai una) tendințe filosofice, literare și politice, va fi pregătit să lupte pe propriul său teren, care este cultura, contra războiului și CONTRA FASCISMULUI.

Iată unde „obiectivitatea" susamintitului congres își dă în petec. In aceea că recunoaște o teroare mai bună decât alta, că luptă numai impotriva uneia, când ar putea să le combată pe amândouă și prin acea că leagă pe scriitor de un resort politic, încadrându-i revolta și talentul în culorile cutărei doctrine politice.

Dinaintea tuturor acestor stări de fapt, lăudate la noi numai de Cuvântul liber, *CRUCIADA își manifestă un total refuz de-a crede că în congresul dela Paris s'au cimentat meterezurile de apărare ale culturii internaționale. La Paris s'a constituit o nouă asociație de propagandă comunistă camuflată, care nu urmărește binele culturii sau al popoarelor, ci numai isbânda cu orice preț și prin oricâte minciuni, a unui regim politic.*

Dacă acel congres ar fi fost o reală tribună de aspru rechizitoriu și de tranșee defensivă a culturii, așii gândirii europene trebuiau să spună răspicat că în toate țările politica a biruit cultura, a bagatelizat-o. Că teroarea roșie este la fel de răsboinică, cât și cea fascistă. Că mai binele omenirii nu va veni niciodată din îngrădirea gândului CINSTIT, ci tocmai din strigarea lui la răspântiile manifestărilor de orice fel.

Intelectualii-congresiști și-au vândut sufletul unei minciuni politice, rea ca toate cele existente, și argumentarea lor copioasă și sentimentală este praf în ochii mulțimii, spre a fi amețită.

Dacă acel congres ar fi fost un act dinamic și cinstit al unei intelectualități vlăguită de teroare și anchilozată de politic, atunci moțiunea n'ar fi trebuit să aibă insignele politice de grupare antifascistă, care face propagandă agitatorie internațională, înrăutățind terorile naționale. Această asociație internațională nu va publica niciodată cărți reale asupra Rusiei, sau — respectând litera moțiunii lor, — cărți interzise în Rusia, pe motivul că arată cu degetul crima de fiecare clipă a comunismului. Asociația *însă va tipări literatură incendiară, bună să zăpăcească pe „stângiștii" dela noi, va insulta guvernele diverselor țări, va exploata în fraze ticluite suferința de pretutindeni a omului și va mări contingentele de deținuți politici și masacre. Și atât. O asociație ca aceea dela Paris, deși s'a declarat apărătoarea adevărului exprimat prin scris — nu va tipări* niciodată *cărțile lui Panait Istrati asupra Rusiei, interzise în Rusia. De ce? E lesne de inchipuit...*

Dar pentruca cititorul să nu ne creadă „huligani", atunci când înfierăm congresul dela Paris, și în afară de asta, că am inventa pericole comuniste, ne servim de cuvintele rostite de André Gide, în congres, — care sânt însăși pro-

(Continuare în pag. II)

Dela Abisinia la Germania

Aceeași frământare și echivoc în chestia abisiniană. Ceea ce se vede și se crede este foarte departe de adevăr.

E jocul unei ere noi, care a în ceput. Dintr'o clipă de ambiție nesocotită, dintr'un cuvânt nejudecat, s'a născut o problemă care poate să cutremure lumea întreagă. Din partea Italiei este o nevoe firească de expansiune și o gălăgie de la mare Putere la mare Putere. Nu s'a gândit însă nici la conflictul de interese în care se va situa față de Anglia și nici la atitudinea de epitrop, al raselor de culoare, pe care o va adopta Japonia. Declarațiile acesteia sunt de o gravitate extremă. Un război sfânt al raselor negre, susținut, finanțat și aprovizionat de Japonezi, ar svârcoli lumea și ar face-o să treacă vijelios, o nouă epocă de nebunie, de jale și de faliment, din care nici o țară nu va fi scutită. Iar demonul acestui sinistru va apărea drept cea mai tristă figură a istoriei omenirei.

Dilema este mare și nesolutionabilă pentru Italia. Revenirea Angliei la politica Franței și hotărârea de a proceda energic atât în extremul Orient cât și în Africa, precum și hotărârea ei de a proceda adliteram conform Ligei Națiunilor e o amenințare pe față atât la adresa Italiei cât și la cea a Germaniei. Și este suficient de reținut că Anglia e stăpână pe canalul de Suez pentru a remarca că Italia este în mare parte la cheremul Angliei, și că deci mai mult ca ori când ea va fi acea care în ultimă instanță va arbitra soarta lumei.

Tot Anglia este acea care indirect a dus soarta Germaniei și o mai controlează și azi. Și iată cum: Din 1925 Anglia este amenințată în Indii, și această amenințare o vede venită din partea propagandei Sovietice. Sir Samuel Hoare pe atunci vice rege în Indii confirmă acest lucru și cere a se contrabalansa acest pericol printr'o apropiere sau cel puțin amiciție față de Japonia și Germania. Aceasta politică o ducea Anglia până acum 2 săptămâni. A dat impresia că se desinteresează de conflictul din extremul Orient, și ascensiunea d-lui Hitler este bine văzută în Anglia. Deși face constante declarații de solidaritate și amiciție cu foștii aliați permite eșirea din Liga Națiunilor a Japonei și a Germaniei, ba mai mult, deși prezidează adesea conferința dezarmărilor, nu se mișcă față de oficiala înarmare germană și încheie după aceea pactul naval. Brusc însă tot acel Sir Samuel Hoare, face cunoscutele declarații de fidelitate și prietenie față de Franța, dând impresia că răstoarnă tot ce au creiat. De ce? Pentrucă după ce au euervat toate cancelariile, după ce au pus forțe egale pe de o parte și de alta, poate senină și fără pericol să se îndrepte din nou acolo, de unde momentan va dirija și profita. Iar acest ultim act genial, va împiedeca Probabil până la urmă o declarație de război între Italia și Abisinia, și aruncând Germania în frământările interne, prin retragerea girului, va salva independența Austriei.

De remarcat că din ziua acestor declarații, par a se fi născut în Germania grave conflicte.

Speranța lor supremă, Anglia, le-a fugit de sub picioare, și regimul a fost nevoit să găsească diversiuni. Ele au fost create prin recrudescențe și virulența luptei declarate atât bisericii catolice cât din nou evreilor. E o amețire sau o încercare de beție colectivă, din care ar fi bine pentru Germania să nu se trezească Prea curând. O reacțiune imediată i-ar fi fatală. Iar părțile bune, și sunt multe, nu-și pot purta roadele imediat, timpul lucrând pentru ei. Nu însă cu brutalități externe și purtând note se vor impune, ci prin avântul inițial, prin dârjenie și cumpătare.

Germania e o forță prea mare, prea necesară ca să nu-și creeze situația ce o merită, nu însă indispunând pe toți și luând aere de trufie și dispreț. Cu atât mai vârtos, că la toamnă vor avea o luptă economică din cele mai grele, care grefată pe nemulțumiri inerente, susținute de cler, vor marca victoria definitivă sau înfrângerea Germaniei. Actualul regim, cu toate viciile lui a fost singurul care a știut să fascineze și să ralieze poporul german. Va trebui să arunce peste bord, balastul pe care îl mai are. Și cu orice sacrificii chiar momentan poate umilitor, îi incumbă supremadatorie să consolideze opera începută.

CONSTANTIN CARAGEA

„Moartea noastră laică" de Panait Istrati

este un nou articol INEDIT pe care CRUCIADA îl va publica în curând.

Articolul este un răspuns viu, plin de sevă și tâlc, la un altul cu același nume semnat de Jean Richard Bloch, acum un an în revista „LES NOUVELLES LITTERAIRES.

Chestiuni monetare

Economiștii clasici s'au învățat să considere sbuciumul monetar drept un fenomen dependent și subordonat fenomenului economic. Evident că îndeobște ei au dreptate. Numai că se poate întâmpla uneori să existe o criză monetară autohtonă care la rându-i să sgudue fundamental rosturile economicului pur. Adică fenomenul să fie reversibil. Moneta cu toată funcția sa organică de instrument de schimb, funcție care îi impune de a fi continuu un mijloc în vederea realizării unui scop (schimbul) și nicicând un scop în sine, nu se poate totuș sustrage de a rămâne ceeace în definitiv și este, un bun economic, adică o marfă! Și în această calitate ea este la discreția pieții economice, care în funcție de cerere și ofertă, îi impune valoarea sau mai precis puterea de absorbție a bunurilor consomptibile. Istoria monetară este martoră pentru a dovedi câte perturbări s'au adus vieții economice datorită oscilațiunilor de valoare a aurului și argintului, Socotelile lui Soetbeer, deși conțin un apreciabil coeficient de aproximație, arată totuș suficient cât de mult a variat producția aurului și argintului, variațiuni care au însemnat tot atâtea crize monetare, independente de traectoria fenomenului economic.

Actuala depresiune mondială a fost complicată de o criză monetară cu un aspect propriu cum și de alta socială provenită dintr'un proces de adaptare la exigențele unei civilizații în mers. In acest labirint de fenomene concurente sarcina cercetătorului a fost mult îngreunată. Intr'adevăr trei crize concomitente și generalizate pe suprafața pământului întreg au adus o stare de fapt prea complexă, pentruca o promptă orientare să fie posibilă. Criza de adaptare la producția industrială generală a complicat totul fiind din multe puncte de vedere și adevărata sursă a crizei economice. Criza economică a avut evident repercusiuni monetare însă a existat în același timp și o criză monetară aparte, ale cărei efecte însă s'au întretăiat continuu cu ale aceleia provenite din procesul producției.

Această criză monetară își găsește obârșia pe deoparte în exodul aurului către America, exod provenit din cauza plății datoriilor de războiu și care a atras după sine serioase sdruncinări ale monetei statelor debitoare. Pe de altă parte politica monetară s'a bazat pe o îndrăsneață solidaritate odată cu generalizarea sistemului Gold exchange standard, adică acoperirea emisiunii de monetă-hârtie cu devize convertibile în aur. Acestei solidarități monetare nu i-o corespuns nici când o solidaritate economică și de aceea etalonul Statelor care au avut de suferit de pe urma crizei economice, au atras după sine degringolada biletului de bancă în țările care posedau devizele acestora.

Panica provocată pe deoparte de fenomenul pur monetar; iar pe de altă parte de dârzenia unei crize mai mult decât economice a adus multe state în situația de a gândi asupra soluțiilor în extremis. Două din acestea au fost predominante: abandonarea etalonului aur și moneta dirijată. Ambele însă, în parte naive, în parte superficiale, puțin sirete și, în mod cert — cum dealtfel le-a confirmat și timpul — tranzitorii, n'au fost capabile să constitue o rodnică inovație. Aceasta pentru că schimbul are nevoie de un instrument rapid precis și sigur, calități care în afară de aur nu le poate da nici pământul, nici cerealele, nici renta de stat chiar. Germania, care în 1923, sub presiunea unor grave evenimente monetare a experimentat această substituire, poate atesta afirmația noastră. Dirijarea monetei este încă o problemă actuală, prin care se tinde la influențarea comerțului exterior în sensul unei ameliorări a acestuia, având ca prim efect consolidarea monetară. Astfel s'a născut politica de devalorizare, experimentată în mare de Anglia și Statele Unite. Această politică constă în coborârea prețurilor pentruca astfel să se deschidă continuu debușee, prin ajutorul cărora să se influențeze favorabil asupra balanței de plăți. Rezultatele însă nu sunt tocmai cele scontate. Evident că o atare politică monetară, întrebuințată ca sistem economic nu poate fi încărcată decât de Statele bine prevăzute pentru export și posedând rezerve de produse industriale.

Tot în scopul de a menține activă balanța plătilor și în consecință pentru a consolida moneta, încă din anul 1930 majoritatea țărilor europene au reintrodus controlul devizelor. România a adoptat acest regim din Maiu 1932. Controlul devizelor, care atrage după sine poprirea comerțului exterior este însă pe lângă o monstruozitate economică și o mare naivitate. Căci care mai este folosul din moment ce țara importatoare a produselor autohtone, aplică același regim al devizelor și pune aceleași restricții comerțului său? România nu are o problemă monetară proprie. Conjunctura mondială de care este prinsă, nu-i permite nici un fel de inițiativă în această direcție. Evident că problema monetară se poate trata, — poate cu succes — pe plan internațional. Insă până acum s'a realizat atât de puțin în înțelegerile cu acest caracter, încât deocamdată nu e de loc prudent să ne concentrăm atenția asupra realizărilor improbabile. Rămâne să tratăm cu economicul, care la rându-i influențează puternic moneta. Insă pentru aceasta e nevoie de un consens cinstit și minuțios al tuturor țărilor interesate în viața planetei. Consens care neivindu-se încă, Țara e datoare să încerce redresarea monetei și economiei sale interne cu puterile pe care le poate totuș utiliza. E firesc să ne întrebăm ce s'a făcut în acest sens? S'a introdus controlul devizelor. Adică o măsură goală, inutilă, retrogradă însă comodă. Atât! Nici măcar pentru istoria timpului n'a tâșnit încă în România atâtor și atâtor guverne preocuparea pentru un plan de activitate, concretizat într'un efort cât de slab pentru realizarea unei stări economice mai bune. Nimeni nu și-a bătut capul până acum în ce fel să îmbine inteligența românească cu energia brațelor și bogăția pământului pentru a crea buna stare a cetățenilor Țării.

Acestei complete deplasări de până acum îi datorăm și ruina monetară și multe din relele noastre de azi și de mâine.

M. C. GHEORGHIU

Centrul de studii al Cruciadei

„CRUCIADA ROMANISMULUI"

Comunicare ţinută de conducătorul Cruciadei Românismului D-l Mihail Stelescu în ziua de 14/VI/935

Azi voi face numai o succintă incursiune în domeniul ideologiei, scopului şi acţiunei Cruciadei. N'am putea vorbi de o ideologie integrală şi perfectată a Cruciadei, deoarece însăşi acest cerc de studii are menirea de a definitiva, încadra şi închega în jurul acţiunei Cruciadei o ideologie care să corespundă timpului şi cerinţelor românismului. Eu voi implânta doar nişte jaloane, după care fiecare va gândi, va frământa ideile expuse, ca din această frământare de gânduri şi fapte să iasă adevărata lumină dorită de un neam întreg.

Insaşi Mussolini spunea în 1921 că nu se cucereşte un popor decât cu idei clare. O revoluţie trebuie să aibă obiective bine determinate, un program care să-i permită să nu moară în fase a doua zi după victorie.

Cei cari invoacă inutilitatea ideilor într'o luptă socială şi politică, însemnează că nu sânt frământaţi de nici o problemă, ci numai mânaţi de un arivism mic şi steril.

Mulţi s'au întrebat, ce vrea Cruciada? Aş putea răspunde printr'o altă întrebare. Ce vrea tânărul cinsit, muncitor dar care totus e vede asvârlit în stradă să cerşească în timp ce incapabili conduc ţara şi hoţii o pradă? Ce vrea ţăranul? Ce vrea muncitorul?

Acelaş lucru îl vrem şi noi. Tăcuţi, numai din priviri ne înţelegem, pătrundem durerile şi găsim soluţiile iniţiale. Iată în mod lapidar ce vrea Cruciada.

Geneza Cruciadei?

Glasul mizeriei pe care l-am auzit din cămin, din uzine, de pe brazde, de peste tot; toate nemulţumirile acestea s'au canalizat în sufletele noastre şi şi-au găsit un ecou.

Numai acei oameni sânt demni să reprezinte interesele politice ale unui neam cari au un suflet ce nu respinge vibraţiile de bucurie şi de suferinţă ale unei naţiuni.

Nu acei cari spun: „Vreau să conduc". Numai ecoul ce-şi găseşte frământarea, numai acela se transformă în forţa de a salva o ţară.

Cruciada insistă în primul rând asupra omului, aluatului sufletesc şi apoi asupra programului. Ideologia, acţiunea, finalul luptei depind de om. Realitatea acestor spuse trăeşte cu noi. Priviţi oamenii din jur cari conduc destinele ţării şi observaţi ideile şi acţiunile lor, concordă perfect.

Dacă ar fi înţelepciune în conducere şi mulţumire în realizări, n'am fi azi adunaţi să frământăm formule de luptă.

Cruciada Românismului însemnează ca titlu o mobilizare a tuturor forţelor nobile, morale şi creatoare, într'o mare avalanşă spirituală şi dinamică pentru a realiza idealul de superiorizare a Românismului.

N'are nimic comun cu organizaţii de felul celei în care am fost conducător şi în mare parte creator, deoarece acolo lipseşte tocmai esenţialul: sufletul receptiv şi există tocmai răul: dorinţ nebună de a conduce.

După cum spuneam, nevoile, aspiraţiunile care ne-au îndemnat la o înfrăţire în luptă formează miezul idealurilor Cruciadei.

Dar cum se rezolvă ele? Pe ce cale?

Căile la modă astăzi sânt cele ale partidelor politice inspirate de eterna catirincă a democraţiei cu originile la revoluta franceză şi de formulele stereotipe: Dreapta, stânga. In afara acestor trei noţiuni, democraţie, dreapă şi stângă, plus extremele lor, nimeni nu vrea să gândească sau să admită vre-o posibilitate.

De-ar fi totuşi o doctrină original gândită şi izvorâtă din aburul acestui pământ, încă n'ar fi mare lucru dacă i s'ar aplica una din cele trei etichete, dar eroarea sau mai bine zis inconştienţa cea mare porneşte de-acolo că odată cu eticheta se aduce de peste graniţă şi sistemul. De altfel la noi e un obiceiu curent de a prefera o marfă străină unei autohtone, şi de a găsi genială orice prostie importată.

Să privim totuşi puţin asupra noţiunilor citate şi să le analizăm conţinutul.

Democraţia are ca baze principale şi idei directoare libertatea, fraternitatea, egalitatea.

Dreapta realizată prin Fascism şi Hitlerism au ca idei de bază, iubirea de patrie, cultivarea virtuţilor ostăşeşti, absolutism, imperialism.

Stânga realizată prin Comunism are ca idei generatoare, comunitate totală, abolirea religiilor, interinationalism, antimilitarism, iubire de om.

ACUM SA ANALIZAM ŞI SINCERITATEA APLICARII FORMULELOR DE MAI SUS, DE INSAŞI OAMENII CARE LE PRECONIZEAZA.

Să luăm democraţia. Cu parlament, cu legi votate şi sancţionate, cu o sfântă Constituţie etc.

Voiţi verificarea sincerităţii cu care este aplicată de organisme pur liberale şi democratice? Priviţi starea de asediu şi cenzura pe care o aplică în ciuda oricăror texte de legi, însuşi partidul liberal, azi la putere.

Deci cuvântul democraţie, rămâne în faţa foarfecelor cenzurii o biată zdreanţă inutilă.

Acum să privim dreapta. Oare Mussolini atacând Abisinia aplică o formulă de dreapta? Oare Hitler caută revanşă în numele dreptei? Când şi cum s'a născut o atare doctrină? Italia vrea interesul neamului ei şi se va sfâşia poate mâine într'o încleştare sângeroasă cu Germania. Deci, din moment ce se ajunge la tendinţe contrarii, însemnează că şi idealurile sânt contrarii şi nu pot să se suporte sub acelaşi denumire. De aci se poate vedea falsitatea noţiunei „Dreapta".

Să privim puţin şi stânga. Marele colos comunist dela Răsărit. Ce mai păstrează el oare din idealurile pentru care s'au înscris pe zăpada Siberiei mii de anide închisoare şi suferinţi nebănuite? Comunitate totală? Nu există, nu s'a putut realiza. Internaţionalism şi pacifism? Azi Rusia Sovietică are una din cele mai formidabile armate din Europa. Iubire de om? Mereu se aud veşti de executări şi deportări.

Ce-a mai rămas? O imensă minciună tot atât de întinsă cât şi pustiul ce se întinde dela Nistru la Urali.

Dece oare nu s'ar putea să iubeşti pe om cum predică comuniştii, să aplici libertatea şi fraternitatea cum proclamă democraţia, să-ţi iubeşti neamul şi să desvolţi în el numai instinctele superioare, cum propovăduesc dreptiştii şi cu toate acestea să nu minţi ca nici unul din ei şi să aplici ceeace preconizezi?

Mă 'ntreb cea-r fi? Să nu mai servim o clică, ci un neam, totalitar. Să-i rezolvăm aspiraţiunile lui integrale iar nu ceeace ni s'a părut nouă bun.

Deci iubiţi prieteni, când vedem această situaţie că şi la dreapta şi la stânga se varsă sânge nevinovat pentru idealuri mincinoase, atunci dece să facem greşala de a spune: „şi noi să fim ca hitleriştii fiindcă e bine în Germania; să fim şi noi ca fasciştii căci acolo am auzit că e bine de muncitor; să fim ca şi comuniştii deoarece acolo au drepturi egale!

Niciodată, niciodată, dar absolut niciodată. Ţările care şi-au împrumutat sistemele de guvernământ n'au ajuns niciodată pe culme, au rămas popoare mediocre, maimuţărind pe cei mari.

Cum să rezolvăm noi ecuaţiile nevoilor noastre cu sisteme de lucru importate când urechea noastră s'a plecat la plânsetul nevoilor părinţilor noştri, românilor noştri în timp ce sistemele străine sânt rezultatul tendinţelor de a uşura nevoile unor germani, italieni, ruşi etc.!

Dacă tendinţa noastră ar fi pur şi simplu „guvernarea" cel mai inteligent lucru ar fi aplicarea unuia din aceste programe gata făcute în afară, dar atâta timp cât tendinţa noastră este de a remedia, de aînobila, de a ridica pe culmi de apoteoză românismul, metodele sânt altele.

Cruciada trebuie să fie sâmburele incandescent al generaţiei de azi, unde dintr'o frământare adâncă de gânduri şi simţiri să izvorască flacările unei noi lumini, unei noi ideologii aptă solului şi mediului şi îmbuibată de atmosfera autohtonă apropiată sufletului şi nevoilor românului.

Dar această ţară atât de mare, o vom putea oare ridica noi, vom putea oare realiza această minune?

Nu vă înfricoşaţi de măreţia planului schiţat. Toţi reformatorii şi regeneratorii omenirii au fost şi ei tineri ca noi. Au trecut prin aspre suferinţi şi lipsuri de câine, dar prin munca lor dârză au ajuns să se impună întregei omeniri.

Căutaţi şi tot ce puteţi da ca sprijin acestei idei, daţi. Numai în această căutare să vă petreceţi fiecare clipă în afară de ceeace vă fură necesitatea existenţei. Restul timpului nu-l pierdeţi ci încordaţi-vă într'o muncă utilă, întrebuinţaţi-vă în sluiba acestui nobil ideal. Când întregul tineret va fi ca noi — şi cred că nu sunt pretenţios când spun aceasta — va însemna, că va putea să se adune la olaltă, unde cu mintea şi sufletul spre acelas ţel să păşească dârz spre realizări.

Ideologia „Cruciadei" nu este nici de dreapta, nici de stânga, nici trecut, nici prezent, nici copieri ale vecinilor. Ea vrea să caute, să cerceteze nevoile imediate, curente până în rezolvarea lor ştiinţifică şi raţională, să se înarmeze fiecare cu o armură bine pregătită, spirituală, intelectuală, morală şi dinamică şi să pornească la luptă ca un adevărat apostol.

Acţiunea noastră de difuzare a ideii trebuie să fie ca acel plastic şi sfânt gest din noaptea Invierii când se aprinde lumină din lumină, suflet dela suflet să meargă ideia, către realizarea ei finală.

Iată dece „centru de studii" şi frământări. Aceste gânduri fiecare în parte poate le-am avut şi fiecare le-am frământat, acum însă le simţim laolaltă, sgura asperităţilor personale trebuie să cadă pentru realizarea acelui tot spiritual care numai ea poate forma o Cruciadă activă şi biruitoare.

Să căutăm să 'nobilăm pe alţii aşa cum a căutat Panait Istrati să ne înobileze pe noi.

Dacă focarul de pregătire al spiritualităţii şi doctrinei Cruciadei este acest centru de studii, unde vom diseca rând pe rând fiecare problemă în parte, elementul de legătură şi de difuzare a spiritului Cruciadei este gazeta cu acelaş nume. Acţiunea noastră propriu zisă e încă în faza ei iniţială şi nu putem creea organisme fictive atâta timp cât funcţiunile nu există complecte.

Acum iubiţi prieteni voi căuta ca în mod foarte plastic şi cât se poate de simplu (pentru a putea la rândul vostru să exemplificaţi tuturora pe înţelesul lor) voi expune cum înţelegem noi un guvernământ.

Gândiţi-vă de exemplu, că de aci se vede o panoramă destul de frumoasă, cu aspecte de natură diferită. Intr'un colţ munţi, într'altul păduri, în altă parte apă, în altă parte ses şi aşa mai departe. Fiecare ţinut e bine locuit de câte o familie în stare primitivă.

Unii au apă, alţii au lemn şi n'au apă, altul are grâu şi n'are lemne şi aşa mai departe. Vorbesc ceiaşi limbă, se închină aceluiaş Dumnezeu, se trag din acelaş viţă şi cu toate acestea duc lipsă unii de alţii.

Atunci se gândesc că ar fi bine să aleagă 2—3 oameni dintre ei, oameni ce se vor ocupa cu dirijarea intereselor lor, în timp ce ei ar rămâne să producă mai departe. Aşa s'au născut primele organizări, primii conducători. Aceşti oameni aveau rolul să facă schimbul de produse mai uşor, făcând drumuri de fier, canaluri, etc. etc. Apoi derivă necesitatea de depozite, de apărare a acestor depozite, de fonduri pentru apărare şi astfel ia naştere statul cu întregul lui organism. Dacă elemente din afară de comunitate vor să fure bunurile adunate se creează atunci o armată. Iată deci origina seniei de trib, a sfatului boeresc, al regilor cu guvernele lor, al parlamentului, senatului, aparatului administrativ, armatei, etc.

Să-mi fie iertat dacă am expus lucrurile atât de copilăreşte dar punctul acesta trebuie bine lămurit, căci aci e nodul gordian al întregei politici.

Acest mănunchi de oameni aleşi ca să dirijeze lucrurile, simţindu-se la un moment dat tari şi având toate la dispoziţie, chiar armata, nu se mai gândesc să-i apere pe cei care îl hrănesc şi îi plătesc, ci se gândesc la posibilităţile unei vieţi cât mai îmbelşugate şi mai îndelungate, întrebuinţând opresiunea în caz de revoltă legitimă a celor în drept, ce văd că şi-au creiat stăpâni din nişte simpli delegaţi ca să vegheze la interesele lor. Aci răsar Cenzura starea de asediu şi opresiunea în genere.

Din conducere se deviază în tiranie.

Iată cum dintr'un mandat de conducător minoritatea diriguitoare îşi însuşeşte drepturi de viaţă şi de moarte, deviând în tiranie.

(Va urma)

Apărarea Culturii?...

(Continuare din pag. 1)

tesiunea de credinţă tuturor membrilor participanţi.

„Cât despre mine, iştin că pot fi profund internaţionalist, rămânând totuşi profund francez. Exact aşa cum susţin că rămân profund individualist în plină convingere comunistă : cu ajutorul chiar al connismului" *(sic!!...).*

Iată deci, fenomenul rar, al acestui congres. Intectuali de marcă tăcând declarat de supunere necondiţionată, unui regim căruia îi este indiferă cultura şi tinde numai spre imperialism oligarhic. Probă evidentă: înarmarea şi declaraţie şovine, patriotice şi belicoasele Rusiei, propaganda de cnunistizare a Europei! Domnii Gide, Marlaux şi alte imandicoase santinele ale cultii ar trebui să se repeadă în inşi miezul răului, Rusia, *unde e fiece zi crimele impotriva libertăţii individuale se inmulţesc şi apasă. Domnul Gide se va bucurat că rămâne „individualist" prin integrarea sa la comunia. Comuniştii îi pot face această platonică* favoare. *Nu asta trebuia să-l satisfacă. Atunci când aderi la o doctrină de salvare a omenirii, nu-i judeci terapeuta după foloasele ce-ţi aduce le, personal. Ci după starea socială pe care o creează colectivităţii Ori în Rusia, individul este subordonat şi îngenunchiat sub ameninţarea glonţului sau a cuţitului. Cine nu e comunist, este şi mai rău. (Stăruim pe cetitori să citească* Vers l'autre flamme *de Panait Istrati, trei volume pline de documente vii, reflexe sângeroase ale aplicării comunismului în Rusia).*

Congresul dela Paris înseamnă o pată pe fruntea intelectualilor francezi şi străini, o trişare ordinară cu buna credinţă a cetitorilor de pretutindeni şi o subuţă manifestare de politicaştrii, cu moţiune, sgomote sentimentale şi presă confecţionată. E o cinste că România, ţară eminamente terorizată, nu şi-a trimes vreun glăscior individualist, *ca să se revolte şi să ne facă de râs...*

Şi totuşi un domn Camil Baltazar, care a ancorat dubios în apele culturii noastre, a găsit cu cale ca scriitor român(!!), *însemnătatea congresului comunist dela Paris şi să insulte cultura românească, numind-o: anonimă, colonială şi fără priză dinaintea manifestărilor de largă spiritualitate ale apusului.*

Mărturisim că ne vine a râde.

Cultura românească este într'adevăr anonimă şi colonială, dar este cinstită şi nu face jocul nici unei minciuni *politice. Scriitorii noştri, ROMANI, sânt ei unii păcătoşi din punctul de vedere al cinstei private, — dar niciunul nu este integrat comunismului, aşa ca* Gide, *şi să mintă apoi masa cu ceeace nu e în stare. Scriitorimea dela noi suferă de o proastă stare materială, care ameliorată, ar putea dinamiza şi îndruma pe făgaşuri constructive, literatura noastră contemporană.*

Scriitorul român n'are nevoie să fie internaţionalist. El trebue să răsnească plin de revolte şi suferinţi româneşti, să le strige şi să moară apărându-le, neinteresându-l pentru asta dacă teroarea fascistă e mai bună sau mai rea decât cealaltă. Toate terorile sânt la fel. Sfântă rămâne numai revolta cinstită, *apropierea* desinteresată *de sufletul colectiv al Naţiunii, cercetarea lui* atentă *şi salvgardarea frumuseţilor gândului şi sufletului omenesc, cu preţul jertfei vieţii noastre. Atât şi ar fi suficient, mai suficient decât moţiunea oricărui congres internaţional sau declaraţia de agent electoral a cutărei celebrităţe apuseană, vândută meschin politicului.*

Scriitorul român să facă front impotriva tuturor asemenelor tentative şi să rămână pe baricada culturii, liber, intransigent şi cu ochii în adâncul sufletesc al dramei sociale dela noi. Aşa au făcut: Eminescu, Istrati, Pârvan, Iorga. E de datoria noastră să păstrăm această linie.

ALEXANDRU TALEX

Corespondenţă din Ploeşti

In ziua de 15 Iulie a. c., s'a deschis, ca de obicei, cursurile de vară ale „Univesităţii populare" dela Văleni e Munte de sub directa conducere a d-lui profesor N. Iorga. Aceste cursuri au concursul tuturor intelectualilor din această ară care înţeleg că, a da cultră mai înseamnă şi altceva în afară de instrucţie: suflet românesc.

Cursurile au fost deschise în prezenţa ministrului şcoalelor, d. prof. C. Angelescu, de către d. prof. N. Iorga, care a vorbit despre „Falsa cultură" cu elocinţa de totdeauna, în care spiritul caustic a atins ca o pleasnă de biciu lacunele şi răul pe care ni le dărue o falsă cultură, lipsită de sufletul naţional, cultură săracă de omenesc.

Desigur că poporul nostru are extraordinare calităţi sufleteşti, a spus d-sa, care aşteaptă să fie puse în valoare printr'o cultură adevărată din care trebue să iasă oameni cu voinţă, cu suflet românesc, drepţi şi iubitori de aproapele lor...

Şi a încheiat: „Aici, la Văleni, ne subordonăm scopurilor superioare acestei ţări, fiind călăuziţi de ideia iubirii de oameni, iubire pe care fiecare din noi o datorăm semenilor noştri.

Conferinţa a fost îndelung aplaudată.

In numele şcoalei româneşti, d. ministru C. Angelescu a mulţumit d-lui profesor N. Iorga pentru opera de cultură pe care o îndeplineşte la Văleni şi care merge dela suflet la suflet pe al 26-lea an de existenţă.

După amiazi, a conferenţiat d. Lenguceanu despre „Orientarea profesională a tineretului român".

Cu această ocazie s'a observat lipsa corifeilor politici din judeţ. Nici foştii şi viitorii conducători ai judeţului, nici fruntaşii cluburilor politice din Prahova. Păcat fiecare din aceştia ar fi putut să-şi facă un control asupra activităţii lor trecute sau prezente. N'au avut norocul să stea în faţa pleasnei de biciu şi au vrut să arate, poate, că n'au nimic comun cu viaţa culturală. Chiar actualii conducători ai judeţului au lipsit. Desigur că ocupaţi de frământările din sânul partidului au uitat de această activitate pe terenul culturii sau poate nici n'au bănuit în afară de frământarea politică o altă activitate.

Lipsa acestora este o indelicateţă faţă de cultură, iar Românul are un epitet mai plastic: bădărănie. Cu atât mai mare cu cât, ministrul şcoalelor a fost acolo să recunoască opera de real folos şi s'o elogieze din fira et studio.

Dar lăsând pe ceilalţi la o parte fiecare partid îşi are mărunţişurile, vina cea mare o poarte prefectul judeţului care a strălucit prin absenţă. Dar d-sa nu-i la prima îndelicateţă faţă de cultură şi sperăm, din nenorocire, nici la cea din urmă.

ŞTEFAN ALEXIU

Cultură cu politicianism

Dela un timp încoace, pentru mulţi mehedinţeni, pare destul de curios faptul, că numiţi politicieni, au pornit, mai ales în mediul rural, ca sub masca culturalizării maselor populare, să facă o propagandă politicianistă, care numai cinste nu le poate face.

De câte ori se fac serbări cu caracter cultural — aşa se zice, — în centrele rurale mai însemnate, cutare domn deputat, crede că lipsa d-sale ar fi inerentă şi indispensabilă şi îndată se şi simte obligat să ia parte, însoţit de nişte tânjaşi şi guri căscate electorale, care în scârba unor cinstiţi spectatori, transformă „serbarea culturală" într'o adevărată întrunire politică, ce indignează şi desgustează pe toată lumea.

N'am avea nimica de obiectat, dacă prezenţa acestor domni politicieni la serbările culturale, şi care de obiceiu sunt şi patronate de domniile lor, ar fi fără tendinţe şi n'ar urmări anumite scopuri. Dar atunci când în loc de operă de culturalizare, se strigă zbierând de către o anumită galerie, „trăiască domnu cutare", „trăiască partidul cutare", aceasta numai serbare culturală nu mai poate fi.

Ceiace-i trist şi caracteristic mai cu seamă, este faptul că: preoţii şi învăţătorii din centrele vecine aproape toţi sunt prezenţi la aceste serbări-întruniri politice şi tocmai ei sunt aceia la care nu găseşti un pic de repulsiune împotriva acestor netrebnici.

Ba mulţi preoţi şi învăţători, care ar trebui să fie sarea şi lumina lumei — ei sunt aceia cari organizează aceste serbări cari nu pot fi decât buclucaşe, aducătoare de otravă sufletească şi de zâzanie, în sufletele atât de desnădăjduite şi oropsite ale ţăranilor mehedinteni.

Am mai spus şi altă dată, în timp ce politicianii fac propagandă electorală sub masca serbărilor culturale, acele personalităţi care sunt în măsură şi ar putea face ceva în chestia culturală, tocmai acestea sunt cuprinse de nepăsare şi indeferentism şi nu fac absolut nimic.

Cetăţenii muncitori şi paşnici ai Mehedinţului sunt arhi-sătui, de vorbele de clacă, de înfumurarea zgomotoasă a politicianilor noştri, avizi după cât mai multă popularitate, care a fost foarte ieftin câştigată până acum.

Iar astăzi, dacă nu prea mai iau în seamă nici această deghizare, se datoreşte faptului că lumea a început să vadă realitatea aşa cum este şi cum stă.

I. C. GHERGHINESCU

Corespondenţă din Călăraşi

O vastă activitate ştiinţifico-culturală întreprinde atât în judeţ cât şi în oraş secţia locală A. R. P. A.

Şezători culturale ce se bucură de binemeritat succes înglobează practicul în slujba căruia truda conducătorilor de-aici ai Arpei se dovedeşte din zi în zi, dela şezătoare la şezătoare, mai fericit inspirată.

Semnalăm în coloarele gazetei noastre munca şi activitatea acestor conducători, convinşi că îi susţin alăturaţi gândurilor noastre de românism conştient, închinat idealului naţional.

In comuna Plevna, una din cele mai ridicate — din punct de vedere cultural — comune a judeţului nostru „Cruciada Românismului" a comemorat Duminica trecută, şease ani dela moartea unuia din cei mai harnici învăţători ai judeţului acesta, Gh. Popescu.

GEORGE DINESCU

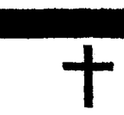

Adânc îndurerată, redacţia CRUCIADEI aduce la cunoştinţă cititorilor şi prietenilor, moartea prematură a d-nei

Maria Mateescu

în etate de 38 ani, mama colaboratorului şi prietenului nostru, d. Mircea Mateescu.

Transmitem pe această cale îndureratei familii şi îndoliatului nostru prieten cele mai sincere condoleanţe.

La băi, la mare sau la munte

luaţi cu dv. un flacon:

„Soluţia Sepi"

Preventiv şi tratament contra pistruilor şi petelor solare

Lei 60 un flacon, cu instrucţiuni, la Farmacii, Drogherii şi Parfumerii.

Dep.-Sepi.-Str. Pericle Gheorghiu Nr. 15-Bucureşti V

Cereţi gratuit manualul

Anunţ.

Angajem în fiecare localitate persoane care pot câştiga zilnic lei 200. Oferte în scris se trimit la-Dep.-Sepi-Bucureşti V. Str. Pericle Gheorghiu No. 15

Cărți. Probleme. Idei

Petre Comarnescu și teoria generațiilor

II

Ce e generația ?, Oricare generație ? O pasăre Phönix cu naravuri de amazoană

Tineretul nostru, fie politic, fie intelectual, global toate generațiile biologice 1905—1910, are același obiect de preambul și intelectualitate, încât a devenit o chestie, când închisă, când între deschisă, fără balamale și chee, unde pisica — adică „spiritualul" — și-a strecurat laba și catifelarea mâncând mierea cu stup cu tot. De unde s'a născut **politica persuasiunii** (politicește) sau **persuasiunea politică** (spiritualicește).

Tineretul nostru contemporan din jurul celor de 30 de ani, se presupune meșteșug și inspirație, laolaltă și „deandaratelea" (vezi „generația" biologică Petre Comarnescu et comp.) și se confundă cu bazoanele și „obărflecul". Psihologicește însă, prin diateză, s'a dovedit predispus la un curs caligrafic, destul de frecvent naturilor reflexe și calamburului. Și tot acest tineret se vrea o generație, de parcă generație include tinerețe și invers. Neștiind că poți fi și rămâne tânăr fără să aparți vreunei generații. Și poți face parte dintr'o generație, două, trei, o sută una, încălecând două epoci de cultură și depășind patru de perfectă și bombastică mediocritate, fără să fii sau fi fost vreodată tânăr. Tinerețea e un nonsens.

Tânăra generație de 30 de ani, căreia nu i s'a tăiat — politic și spiritual — încă buricul și mai are trei chilometri de existență până să i se frângă turta 'n cap și să i se boteze moțul, a intrat în intelectualitate, pendinte fie de artă, știință, cultură, pe scara de serviciu. De altfel e o ereditară pasiune biologică a duioasei generații Comarnescu etc. pentru manifestări le depe scara de servici. Intrând astfel cu mâinile în ceață și cu dovlecelul gânditor, brevetat în succesiune de toate universitățile, în abstractul absolut, printre mese și bătături, cu toată inconștiența crescută sub nas.

Garanția de 30 de ani, generația „ide-ologului" Comarnescu revendicată de rectalii săi ca atare, e pleava intermediară a prostiei culturale, specific organizată.

E un viciu de formă, o creatoare de lichelism și de mediocritate blindată, ștergere completă de sine.

Își modifică viața după instincte și-și dă la strung (a nu se confunda cu Manolescu-Strunga târfa fripturismului rapace și imediat) după afect.

E solemna, magnifica generație de trepăduși, tapeuri de idei, de cârcotași, din cel mai pur metal.

Cu fiecare solstițiu și echinox își arată leziunile interioare, ridicarea lentă a acțiunilor la bursa neagră a speculei intelectuale, creditând larg faliții, ratații ca și poltronii ei, circulând în „intelectualitate" sub numele de esseiști, ideologi, romancieri și cronicari de diferite nuanțe și sexe, sexe intrate de obicei în confuzie.

Se promova **intelectualitatea electorală a generației de 30 de ani.**

E răspunsul concret ce ucide sufletul în mijlocul nădejdii dat generației spiritualizantului Petre Comanescu, a cărui generație prin poziția ei socială de umbră, coridoare și fundături, încearcă să „anestezieze" moralul generației de 25 de ani.

Când analizam, acum câteva luni, răsvrătirea generațiilor, unde pur și simplu **îmi dam demisia din generație**, nu mă ridicam împotriva generației de 25 de ani. Spicuiam lipsa coeficienților ei de rezistență în fața tentației unui pluș moale și-a unei fleici monetare, puse direct în solda unui mercantilism ideologic stupid și al unui mercenarism intelectual din cea mai lașă și rapace speță. Aceasta era sensul.

Generația cu obraz subțire, sânge albastru și blazon pe fesse, a animalului de apă dulce, sportsman-ul coccysului iritat Petre Comarnescu, care se vrea un fel de ministru de externe al spiritualismului nostru, nu a cunoscut și nu cunoaște voluptatea zilnică pe care ți-o oferă alergătura 'n patru după „un pol" pentru masă ca până la ora șase seara să nu obții decât opt lei pentru un „bon" la Herdan și o țigară „carpați"

E un act reflex al **primatului economic**, care aprinde plămânii generației de 25 de ani, le răsvrătește sângele, le înarmează creerul și le forțează mâna întru despicarea burții actualei ordine sociale, de **„sus în jos"** acaparate în întregime de toate curvele politice, de toți invertiții, țațele și proxenetii capitalismului pus în slujba directă a subminărilor valorilor reale și efective, valori formate și consolidate la școala de înaltă și franică spiritualitate a maselor, a teribilelor masse, cari se mișcă, clocotesc și se realizează, evanghelia generației de 25 de ani. Și sensul pe care începe să-l dea ambianței noastre politice și spirituale, generația de 25 de ani, prin procesele ei de obiectivizare înăuntru cât și în afară e **substanțial identică și asemănătoare cu PROCESUL FAGOCITOZEI.** De altfel ca și trilogia Iorga-Pârvan-Rădulescu-Motru, singurul sens manifestat cuiturat pe care îl avem dela 1900 până în prezent.

Perversiunea spirituală mai de grabă a politicei cu muzică de cameră (cei de 30 de ani) va merge atât de departe încât cu năsucul gânditor proptit în laba-i blazonată și elocință se va gândi la o nouă „anestezie" a moralului generației de 25 de ani.

PRIMATUL ECONOMIC oferă sensibile puncte de reper: **zădărnicia scopului, necotarea efortului, instabilitatea în acțiuni, fluctuațiunea cuvântului dat, scepticismul odios și cinic, superfluu sentimentelor** etc. pe cari le suportă cu atâta clasică abnegație și beatitudine generația de 18—25 de ani.

Ce fac ceilalți reprezentați ai „spiritualizantei" generații de 30 de ani? „fenomenul" policaru lui de jertfă „valahă" și filantropic naționalism **Mihail Polihroniade**, de care ne vom ocupa la timp? „valahul" cu conștiința pistruiată, șobolanul „izraelit" îngrășat de o fecundă recoltă „antisemită" **Mihail Sebastian?** mascalzzonul teologiei rectale **Mircea Vulcănescu?** și beznele antropomorfe, roadele spiritualismului de rând **Constantin Noica și Ionel Jianu?** ce fac? se bărbieresc? își fac manicura? sau cântă din oboi? Perdeaua a fost trasă. **Petre Comarnescu**, exponentul elocinte al spiritualității „deandaratelea" și-a descheiat pantalonii la spate și a intrat în alcov. **Rien ne va plus?**

Totuși trebuie să fac o mărturisire. De câteori mă gândesc la generația de 30 de ani „de mai sus" mă apucă burta și de greață și scârbă roșesc din toate generațiile dimprejur. Insă, imediat o răcoare de sfârșit de „generație" începe să bată cu furie în toate fundăturile și pe toate străzile. Atunci mă ascund repede în inima mea. Și de acolo, privesc îndelung, PRIN COTIDIANUL SOCIAL, cum plouă, cum ninge, cum bate vântul și cum ninge, cum bate vântul și

Victor Valeriu Martinescu

MIC TRATAT DE PSIHOLOGIE ECONOMICA

de P. VANDORA

Adică, evoluția caracterelor distinctive ale populației în raporturile sale cu Economia Națională. Chestiune plină de întrebări și mărturisesc de la început, cu răspunsuri ușor de discutat în contradictor. Unii dintre cercetători consideră caracterele distinctive ale populației naționale, legate de cauze fiziologice, adică de provenienței creditară, deci în mare măsură etnică. Acei cari cred în acest fel de a privi și în special vicontele de Gobineau conchid întotdeauna la o superioritate definitivă a unelor rase asupra altora, denumind această stare de fapt: dreptul aristocrației lor naționale. Alții, demonstrează că rasa nu este tot una cu naționalitatea care nu se naște ereditar ci prin voința comună a unor oameni de a trăi împreună. Ca atare, ei conchid că mediul, naște nația.

Din aceste considerațiuni de sens contrar, nu poate eși decât o subiectivă contradicție, îndepărtându-ne de adevăr. Deaceea cercetând caracterele distinctive ale națiunilor, vom lucra cu realitățile și vom putea observa:

1. Particularitățile fizice. Există componente ale amestecului pe care în decursul vremurilor îl suferă populația, cari incontestabil influențează, întinerind și chiar ducând la progres sau regres.

2. Particularități linguistice. Limba reprezentând aptitudinele și facultățile particulare ale fiecărei regiuni.

3. Particularități technice și intelectuale. In această privință regretatul Gustav Lebon a spus un mare adevăr: „Deosebirile nu sunt între națiuni, decât o proporție deosebită de individualități superioare",

In unele națiuni sau regiuni, predomină anumite facultăți, anumite stări de spirit cu totul diferite. Această diferență nu este însă definitivă. Istoria ne învață că: popoarele evoluând, pot progresa cele slabe, după cum, cele tari pot regresa.

4. Particularități de ordin moral și sentimental.

Aceste caractere exercită asupra colaborării între oameni, o influență de care depinde în mare măsură, orientarea și eficacitatea acestei colaborări.

Cum acționează aceste caractere asupra activității economice naționale? Răspunsul ni-l dau realitățile istorice. Să ne amintim de națiuni bogate ce locuesc pe teritorii sărace, sau de națiunile sărace cari locuesc pe teritorii bogate! Așa dar:

1-a influență: Asupra producției materiale.

2-a influență: Asupra producției intelectuale. Aptitudinile intelectuale au influență mare asupra producției, prin rolul pe care-l joacă în raporturile sociale și în colaborarea națională. Căci oricât de universală ar fi o lege, ea capătă în fiecare țară și regiune o altă culoare. In această privință Laskine, în „Le socialisme selon les peuples" mărturisește adevăruri de nezdruncinat.

3-a influență: Asupra regimului juridic. Caracterul național și cutumier al dreptului, a făcut ca la noile noastre provincii să treacă 12 ani, iar la Alsacia-Lorena, 7 ani, pentru ca aceste provincii reanexate, la patria-mamă, să redevie prin legi, ceeace rămăseseră ca suflet. Iar în ceeace privește administrația, dreptul național public, este mai mult o artă decât o execuție.

Cauzele acestor influențe?

1-a Influența mediului național. Există o influență a vieții în comum. Omul imită mult pe semenul său, iar urechile și ochii, sunt pentru minți, după fericita expresie a lui Montaigne, niște canale prin cari sufletele se amestecă, asemănător apei din vasele comunicante.

Cu toată această compenetrațiune personalitatea nu este distrusă, mediul social, începe a te influența prin mamă, se continuă prin ziare, istorie, colaborare intelectuală, și astăzi mai avem în plus, cinema, radiodifuziune.

2-a. Ordin ereditar și personal. Aici iarăși Gustav Le Bon, mertă a fi citat: „O fi posibil să impui tăcere morților cari vorbesc din afară prin cărți, prin învățăminte tradiționale, dar nu e atât de ușor să-i oprești, când cuvântul lor se deștepată în noi cu ecouri aparte și ni se impune imperios, noi supunându-ne aproape inconștienți.

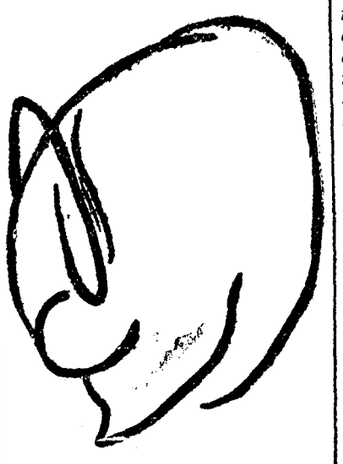

D. A. C. CUZA

Aceste două cauze contopite, ne dau acel mulaj al trupului, minții și sufletului, acea „combure d'âmey" care face o opinie publică, care pasionează pe mulți și care tinde să devie internațională, datorită progresului technic.

Totuși această contopire nu omoară inegalitățile. Intotdeauna va fi, o mână de oameni superior dotați și o massă mare, de mediocri și inferiori. Inegalitatea este legea firii. Se poate atenua, su primând cauzele sociale, nu însă suprimând și pe cele ce țin de omul însăși.

Astfel considerată în ansamblul ei, evoluția caracterelor distinctive ale populației în raporturile sale cu Economia Națională, ne interesează și pe noi ca popor. Pentru o amănunțită cercetare a acestei defrământate chestiuni în ceeace ne privește nu avem material. Afară de „Poporația" d-lui A. C. Cuza, de unele incursiuni în această materie ale d-lui V. Madgearu, de datele statistice ale d-lui Giurgea, cum și de broșura d-lui Socor despre „Poporație", preocuparea aceasta ne lipsește.

Mai larg și în cadrul considerațiunilor de pură sociologie, găsim considerațiunile profesorului Rădulescu-Motru, ale savantului Kay serling și ale scriitorului Romier.

Așa că vocația Românilor, nu a preocupat în mod special pe nimeni, în lumea oamenilor de știință, și de aceea materialul cel mai vast îl găsim la poeți, la câțiva istorici și mai ales la politicieni.

Studiul este greu de făcut, deoarece poporul român este un popor în curs de formație culturală, investigațiile necesare lipsesc, împreunate în plus de subiectivitatea de care eși tentat, atunci când ca român trebue să gândești adânc despre români.

Unul din cercetători în acest domeniu, emitea o justă părere pe care o voi rezuma. Dacă ne ridicăm pe planul creației economice românești în raporturile sale cu particularitățile fizice, linguistice, technice, intelectuale, morale și sentimentale un fapt trebue remarcat din primul moment.

Este vădit lucru că, limitele firești ale desvoltării poporului sunt determinate în tot momentul de cantitatea mijloacelor de existență pe cari și le poate procura și cu cari este obișnuit să trăiască. Dar cari sunt condițiile cari determină această cantitate de mijloace de existență?

1-a. Condiții naturale: aptitudini ale poporului, productivitatea și situațiunea solului, clima intemperiilor, anotimpurile, întinderea teritoriului, studiate amănunțit, ar aduce la această problemă de mare importanță pentru români, contribuțiuni capitale

2. Condițiuni sociale, adică sănătatea, cunoștințele și moralitatea popoulației. Românul fiind repede adaptabil, cunoștințele sale încep să se înmulțească, deși este refractar ideilor de credit agricol, obștie, asociație muncitorească, totuși cunoștințele sunt în proporție invers proporțională cu analfabetismul care încă bântuie. Moralitatea noastră, lucru curios este prinsă de un străin mai bine decât ori care din ai noștri. Iată ce spune Romier:

„Religia românului nu este disciplinată, nici continuu în proces de conștiință, nici mistică, nici practică, ci e tradiția poetică a satului său, cât timp trăește în el; afară de sat și de mânăstiri religie există puțin. Afară de sat, morala descrește, și dacă există, este o precară imitație. Ierarhia eclesiastică, nu joacă aci decât un rol pur administrativ"

Și tot Romier continuă...

„Românul este critic fără realism, liric fără misticism, ambițios fără a fi machiavelic, religios fără fanatism dornic de plăceri, dornic de bani și cheltuitor fără cinism. Puțin păsător de principii, dar uman și sensibil, violează morala, fără brutalități".

Sănătatea noastră? Greu de prevenit, fiindcă meseria de plugar al românului, cere un mare risc al sănătății, prin întrebuințarea unei mari forțe mușchiulare.

Aceasta este situația la noi, în raportul dintre psihologic și economic. Timpul prin, contopirea soiurilor de populație, din estul,

(Urmare în pag. IV-a)

Lui Panait Istrati

Departe în munți, se tângue un clopot
Din turla unei vechi cetăți de-odinioară
Al cărei pasnic stă încremenit la poartă
Privind în van spre soarele-răsare.

Stăpânul i-a plecat de mult și nu mai vine
Iar el a' ncremenit cu mâna pe zăvor.
Și tânguirea lui s'a transformat în cântec.
In cântec de durere, în cântec de izvor.

Târziu... el s'a trezit din somnu-i de decenii
Și-aleargă 'n răsăritul depărtat
Să-și caute stăpânul, mila, bunătatea,
Să-și caute un frate devotat...

Și a plecat sperând că întâlni-va
Măcar pe „Chira" sau pe „Mihail",
Pe frații drepți ai castelanului durerii
Ce îi iubea cu patimă, umil.

Ne 'ntâlnind pe nimeni și-a pierdut credința
In idolii de piatră, în zei închipuiți;
Și-a uitat cetatea ce-a iubit-o atâta
Ce-a rămas condusă numai de sminiți.

D. CORDEA

Carnet

Despre o toamnă: Bacovia...

...Cântecul poetului a fost dintr'odată zâmbet și lacrimă... Peste bucuria inimei lui, care era în acea clipă o minge în mâinile îngerilor, pasărea toamnei și-a frânt sborul aripelor cădelnițând fumurii tristeți provinciale... Oameni au plâns lângă ulucile toamnei și penita poetului a fost pentru întâia dată rugă și binecuvântare... Intâia plecare peste zările biruite de sita cerului a fost ca un prelung țipăt de cocoare coborât peste miriști și peste uitate drumuri de țară. In acea clipă, poetul însus a fost un Isus Christos răstignit de toamnă pe crucea condeiului său. Și de atunci povestea lui nu și-a stiut-o și nu și-a ghicit-o decât el... A fost întâiul ceas de restriște și de plâns...

...Iată, târgul provincial e cetate de veac și de liniște... In umbra străzilor, vorba e stridentă vulgară, ca un șlagăr de mahala bucureșteană fredonat în patriarhalitatea unei miriști, de buzele unei servitoare care a fost cândva, fată de țară...

Acolo, sus, gorniștii cazarmei salută toamna... Dincolo, la asfințit soarele bolnav adoarme cu zările de cenușă în brațe... Undeva, la poarta sufletului său uitându-se, poetul cerșește aurul stihului... E ceasul în care orașul provincial încearcă a intra în putrefacție... Măturători desculți îl adună de pe lângă bratele copacilor deveniți schelete...

La o târzie și de nimeni știută fereastră, toamna se roagă la olaltă cu aducerea aminte...

Dar inima poetului e lacrimă... In pieptul lui în care rugina devine sânge și aramă, sufletul este cleștar și azur...

Poetul își cântă plumbul și târgul... Printre pleoapele străvezii tristețea alungă decorurile sfâșietor de banale... Pe obrazul fizic al hârtiei din fată penita mângâie lacrimi de vers...

Asa dar, Bacovia este cea dintâi și cea din urmă melodie a târgurilor și a tristeților provinciale... Lângă poezia lui, binecuvântarea prinosului nostru e tardiv inchinată și gândul isi anină doar pânzele de pălanie ale lacrimilor lângă melancolia stihului lui...

Sufletul lui Bacovia este viu numai acolo unde sânt suflete aninate de viață prin zilele cronologic durute ale boalei...

...Mă gândesc la cea din urmă chemare a unei fete ce isi presează ultima toamnă lângă o târzie petală de trandafir în cartea poeziilor lui, privind dela fereastră trâmba cocorilor ca pe o negură de aducere aminte peste singurătatea tinirimului plâns de uitare...

...Bacovia e cântecul de lebădă al tăcerilor picurate de burniți peste streasina de mansardă a bietei lui vieți...

ION AUREL-MANOLESCU

Ecou

Cine a plâns
In iumea dorului de viață ?
Dezacord prins
Și rupt, din vuetul oprit pe fată...

Ce am
Din sbuciumul unui atom ?
De-s biruit,
Și confundat cu fiecare om ?
M-ați vrut unit cu-acest canal de sânge...
Parc'a sunt în mine
Mă 'nfricoșez. O! Doamne, cine plânge ?

NICODIM ION MATEI

CRONICA LITERARA

Hortensia Papadat Bengescu: LOGODNICUL

Numai petrecerea simplă a lucrurilor provoacă nedumeriri mari. Dintre acelea, care scobesc șanțuri adânci pe retina închipuirii noastre despre lume.

Lipsa de creația scandinavă (bunăoară în piesele lui **Ibsen**) ori în romanul rusesc dela mijlocul veacului trecut (mai ales la **Tolstoi** și la **Turgheneff**) — este atributul prim al **simplismului** și accesoriul inseparabil al **compoziției**. Care prin ea însăși se reclamă dela simplism și se refuză dela compasiunea autorului.

Excluderea creiatorului dela orice comentariu ce privește interiorul creației, are drept efect principal obiectivarea, la distanța cuvenită, a situațiilor. In cât strângerea monetelor cărții către punctul de deviațiune finală la care are condus, în mod natural, împrejurările, scenge în simțirea cetitorului, o impresie stăruitoare mai ales prin lipsa de adeziune a povestitorului.

Este un efort în care primează elementul arhitectonic, acela de a te putea menține pe planul, prealabil și intuitiv trasat, al compoziției, nestingherită și în niciun loc tangentă la afectivitatea proprie.

In conținutul acestor posibilități, a excelat, la noi, d. **Liviu Rebreanu.**

Posesoare a unui plan compoziționist întors dela felurimea aspectelor pur sociale și îndreptat către redarea, prin filtru psihologic, a fragmentelor de viață.

✦

Hortensia Papadat-Bengescu îi rămâne totuși vecină autorului lui **„Ion"**, prin simplismul expunerii și prin angajarea distantă, invizibilă chiar, a concluziilor.

Dealtfel, cum ai putea să concluzionezi, imuabil, despre viață?

„LOGODNICUL" este pasul cel mai proaspăt al unui mers măreț, statornic măreț.

Costel Petrescu, „eroul" din acest roman caracterizează cum nu se poate mai bine genul creiator al d-lui H. P. Bengescu.

Nici un alt scriitor n'ar fi reușit să se conformeze mai valabil în redarea unei construcții sufletești atât de estompate ca acela a lui Costel Petrescu din **„Logodnicul"**.

Originalitatea acestei scriitoare aici stă închisă.

Costel este un posedat de moment. Un depășit de întâmplare. Omul acesta nu are nimic excepțional într'ânsul, nu are nici măcar o imaginație medie. Un exemplar lipsit de personalitate, un abulic, cu aptitudini modest-burgheze, cu ținuta sufletească ferită de adâncimi, în sfârșit un „caracter" aproape somnolent, încât te întrebi ce conflict a putut să înoade o asemenea ființă, isgonită, prin însăși construcția ei, dela orice eveniment ce excede liniarul vieții. Și sortită, în virtutea aceleiași construcții, să facă tot mereu asistență **altora**, dar niciodată să intre, **în principal**, în arena vieții.

Cum am spus, nimic intens nu se desbate în sufletul lui Costel Petrescu.

Nimic, care să-l sdruncine din temelii.

Și totuși viața îi este udată cu nenorociri multe, și mari.. Costel este tot timpul brutalizat și înșelat de femeia lui. Pentruca, abia atunci când reușește să scape de obsesia ei, să piardă pe sora fostei soții, care îl iubea sincer și cu care intenționa să se recăsătorească...

Urmărirea acestor personagii mărunte, înregistrarea unor semnificații fraterne cu banalul, la olaltă cu încercările — la rândul lor: pulsând către același normal pe care le exercită „evenimentele" asupra unor asemenea structuri, — sunt variațiuni, expuse de d-na H. P. Bengescu, fără sistolă, fără sincopă... Cu nervii ce se întind, în arcuri mici, până la obicinuit și care, reacționând fără convulsie, revin obedient, către împăcare...

Cenușa vieții se așterne peste întâmplarea de o clipă, egal, și fără popas.

✦

Așa cum ne-a dovedit-o și pe aiurea, d-na Hortensia Papadat Bengescu cunoaște perfect aspectul mondan actual. **Nina Dragu** din **„Logodnicul"** este, în această privință, un personagiu veritabil câștigat pentru literatura noastră.

Mai dificilă este de precizat atitudinea **Anei Dragu**, un fel de „demi-vierge" în care se sbat până la secătuirea ființei, toate durerile și toate sentimentele... Față cu structura Anei, mi se pare fals acel moment al cărții, în care Costel Petrescu, o îndrăgește pe Ana cea urâțică, din considerațiuni caritabile, deduse din sacrificiul furibund și disperat al fetei. Nimeni nu se îndrăgostește pentrucă este iubit. Nici din milă.

Urmărirea conștiincioasă — și fără intermitențe vorboziace — a momentelor, devine însă, adeseaori, la d-na **H. Papadat-Bengescu**, anevoioasă.

Nu mă pot abține să-i reproșez, cu ocazia noului roman, aceiași insuficiență stilistică, care uneori vrea să fie un particularism expresiv, dar care, în realitate, denotă o sărăcie de epitet, o nedibăcie și o greutate de exprimare. Așadar, pedeopar te secime de adjectiv, pe ede alta „inovări" imposibile. Voi da câteva exemple:

...**„E doar destul de vechiu lucru, ba chiar învechit! — Ninna întoarsă spre Costel, acră, dar cu ceva zahăr presărat"...** (pg. 66). Apoi: „La început venise, dar nu-i primise, **n'avea atunci hal"...** (pg. 75).

Sau: „Fie! Dacă sunteți învoiți! — spusese Nina **mutroasă"** (pg. 77) — tot atât de licentios ca: ...**„gura era urâtă, botoasă etc."...** (pg. 104). Iarăși, nu pot înțelege formule precum: ...**„Ana nu înflora din zemuri noi, cum s'ar fi putut, ci slăbea"...** ăpg. 128).

Ca să nu mai vorbim de întrebuințara fără rost a verbului **„a aromi"** (dela **aromă**), care, forțat, prin derivarea lui dela tulpina cuvântului, apare supărător de des în paginile d-nei H. P. B.

Ascultați expresii ca: ...„(Ana) **Aromea pe când el citea ziarul și amândoi se culcau de vreme"...** (pg. 237), ori, în fine, ...**„ea aromise cu grija lui Costel pe semne"...** (pg. 279).

Fac aceste observațiuni în credința că asemenea deficiențe sunt singurul impediment de natură să obstaculeze scrisul d-nei Bengescu dela o rezonanță, pasibilă de a căpăta reversibilitatea universală.

✦

Creiația modernistă are drept principal component factorul experienționalist autobiografic. Rămâne necontestat că în majoritatea scrierilor ce citim, autorii, **ei înșiși**, se întrebuințează și se propun în public, până la spovedanie.

Consecință firească, epicul pierde arie, Paravanul povestirii calde, prăbușit de emoția puternică a omului ce vrea să plângă în afară de el, în formă de artă. Liricul, tentacular, fâlfâie steagul unei supremații, aflată, prin rădăcini, în psihologia întreagă a unei generații ce trăiește sub semnul manifestărilor directe, imediate.

Persoana treia cată a fi pusă în furci de persoana întâia.

Hortensia Papadat-Bengescu împrumută doar decorul dela cei moderni. Prin creația ei va labilă, se opune la genralizarea tonului personalist, impus de majoritate... Și de timp...

MIRCEA MATEESCU

Central University Library Cluj

SAPTAMANA POLITICA

Caleidoscop Politic

Fuziunea gogisto-cuzistă, prin deplina contopire a L. A. N. C.-ului cu partidul național-agrar, pe plan de pură intransigență naționalistă, prezintă efecte mari, determinate de cauze mici — adică de „integritatea" politică a noului partid „rasist".

Nemulțumirile, pe lângă altele cu caracter local și poate strict personale, au un caracter și general de dificultăți racolate chestiunii programului nou născutului partid național-creștin.

In realitate însă, era o profundă și gingașe divergență de vederi ale celor două grupări, ce se dovedesc că nu se pot vrea siameze.

Acțiunile — două — privite prin lumina deosebirilor provocate, sunt în flagrantă opoziție de mentalitate, tactică și faze intelectuale. Principiile nu contează când e vorba de atari acțiuni ce nu pot trece la un rulaj practic al fuziunii.

L. A. N. C.-ulp venea cu programul cunoscut de intransigent extremist de dreapta și partidul poetului Goga aducea în program un temperament ponderat și o des fășurare tactică de rime potolite, cumințe, cupletiste, incidentul se ridică în chestia minorităților, unde se cerea o reciprocitate de concesiune.

Tot d. Cuza, prin notorul său

spirit de „jertfă" s'a lăsat cel sacrificat, deși acest „sacrificiu" e considerat de cuziști ca o iremediabilă abdicare.

Nu au lipsit nici concurențele naționaliste pretinse mai ortodoxe decât „papa", planul politic al d-lui Goga, urmărind o „totală și completă" absorbție a grupului lancist.

Trecând peste contractul de „afacere electorală" perfectat și obținut de partidul gogist, fricțiunile și fluctuațiunile împătimite din noul partid „național creștin" acest colaj politic gravitează totuși în jurul „cazului metafizic" al inditului „om politic" metafizicianul Ion Petrovici. Noul program cerea firește și o chestie de „elită spirituală" de abstract abstract după culoarea ultimului mariaj politic între menținerea cadrelor noilor naționaliști, firește tot în... abstractul absolut.

Aceste sciziuni „național-creștine" se dovedesc astfel intrate în sferele divine unde accesul este absolut interzis oricărei minți de rând fără priză la „intelectualitatea electorală" și „politica de operetă".

Politicește însă, dificultățile ivite în sânul partidului național-creștin de diversiuni cu caracter personal, în toate cercurile politice se înregistrează ca o iremediabilă bancrută a „naționalismului".

In partidul „național creștin" această bancrută miroase și a „fraudulos" de altfel ca și „porumbeii politici" ai politicianului, permanent răsvrătit, Octavian Goga.

Scadaloasa și senzațională escrocherie cu devize Vasilescu-Nacht-Călătorescu, e în curs de cercetări, tinzând să-și perfecteze elucidarea prin punerea sub acuzațiune și arest a chestorului Călătorescu.

Totuși, Vasilescu-Cantalup, continuă în intransigența sa, de a nu denunța și numele celorlalți „oameni de suprafață" în afară de chestorul Călătorescu, cari au luat spert.

Vice-președintele Senatului, d. Tony Iliescu e într'o excepțională situație, prin mutismul „peros" al omului zilei Vasilescu-Cantalup.

Totuși foaia de observație a situației d-lui Tony Iliescu prezintă o grafică interesnt de îngrijorătoare. Caracterul e mai mult personal și familial. Cavalerismul lui Vasilescu-Cantalup e străveziu de suspect, și se îndreaptă central și direct spre gingașa persoană cu mijloc de tânără liană, ochii de cer senin și păr de 18 carate, pentru care Vasilescu-Cantalup are o afecțiune pur paternă și d. Tony Iliescu o pasiune personală pe care oricât ar prelungi-o se va întâlni „odată" stropșită ca o pleoșniță între filele codului penal. Cu politica și femeile, oricât de tinere ar fi, să nu te joci. Prima e un portofoliu putred și a doua dacă în unele cazuri nu-ți putrezește portofoliu, în cazul Vasilescu-Cantalup, Tony Iliescu et comp. îți oferă o confortabilă garsonieră cu număr pe piept și melancolice gratii de fier.

In Ardeal, întoarcerea fostului președinte al partidului național-țărănesc, din voiajul de nouă orientare a politicei personale, întreprins în străinătate începe să producă foșniri și panică.

D. Maniu, îndată ce-și va atinge obiectul călătoriei, intenționează să desfășoare o activitate pe plan internațional cu influență covârșitoare de „scopuri precise asupra situației noastre interne, concentrându-și eforturile și activitatea, în. bazinul dunărean, spre două probleme centrale:

1) Chestiunea restaurării Habsburgilor.

2) Confederația statelor dunărene.

Prima, prin casa de Habsburg restaurată pe tronul Austriei va determina crearea unui imperialism în plus, înoiind tendințele cunoscute ale fostei Austro-Ungarii prin reperarea statelor succesoare.

Caracterul acestei probleme nu va fi deloc protestatar. Dimpotrivă caracterul care va fonda argumentele d-sale va fi ilustrat și susținut de un vast material istoric și politic.

A doua chestiune, va avea un plan mai vechi al d-lui Maniu întocmit încă de acum cinci ani, a cărui posibilă realizare se fundează pe o largă și sănătoasă colaborare economică.

Confederația ar îmbrățișa toate țările Europei Centrale și Bazinul Dunărean. Adică: Austria, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Jugoslavia, Bulgaria și România.

Se presupune că memoriul ce va fi trimis cancelariilor' europene va cuprinde și planul Confederației Dunărene, și expunerea d-lui Maniu va pune punctul final prin recomandarea acestei practice soluții, înțelegerea pe cale confederativă a celor șapte state, adică planificând colaborarea economică dintre ele.

Numai astfel se va putea obține macerarea definitivă a ascuțișurilor politice și antagonismele dintre state.

— wicky —

Deshumarea oseminte-lor mamei lui Panait Istrati

Așa după cum am anunțat. CRUCIADA a făcut în zilele de Sâmbătă 20 Iulie, Duminică 21 și Luni 22 Iulie a. c., un pelerinaj la Brăila, pentru cinstirea memoriei lui Panait Istrati și aducerea oseminteior mamei sale.

Au luat parte la pelerinaj doamnele Margareta Panait Istrati și Curelea și dd. Petre Bellu, Mihail Stelescu, Paul Bărbulescu, Alexandru Rdeea, Manu, Oscar Stoenescu, Alecu Mocanu, Alexandru Talex și Iorgu Orășanu.

Pentru lămurirea publicului care a fost indus în eroare de anumite știri tendențioase apărute din rea credință în anumite ziare, voiu face o scurtă expunere asupra celor întâmplate.

In gara Brăila am fost primiți de un grup de persoane în frunte cu corespondentul nostru dl. Gh. Tiberiu-student. Vizitatorii au fost conduși în oraș și încartiruiți la prieteni de ai Cruciadei.

Deși luna Brăilei orașul are un aspect trist dela arcul de triumf care ne primește cu lumini de becuri roșii, până la portul cu magazii în paragină și șlepuri goale.

Peste tot se observă un aer de somnolență și dacă înfățișarea orașului este așa acum când este sărbătoare și luna Brăilei vă închipuiți ce trebue să fie în alte zile. Aceste sunt consecințele unor rele guvernări care au adus în starea de față orașul bogat de odinioară în care în zile de belșug hamalii din port impodobeau la chefuri urechile caiior cu hârtie de o mie.

Acum se observă o notă forțată în încercările oficialităților de a prezenta ceva mai ales ocai lor vizitatorului.

Se pare că apatia generală i-a influențat și pe ei. De altfel călătorul n'are multe așa de văzut. Un turn de lemn în centru îi oferă o vedere generală asupra Brăilei, alături o expoziție organizată ad hoc îți prezintă realizările artistice ale fiilor Brăilei, un colț în minfatură din vechea cetate a Brăilei și o cameră amenajată special pentru a primi amintiri și documente cu privire la Panait Istrati, dar care e așa de săracă încât s'ar părea că regretatul scriitor nici n'ar fi fiul Brăilei.

Un colț din parcul orașului amenajat pentru a primi încercările de a prezenta diferitele produse ale orașului iar lângă ele obișnuitele tarabe ale ocazionalilor.

Punctele de atracție ale orașului le oferă tot locurile lăsate de Dumnezeu adică Dunărea în bălțile, canalurile, sălciile chiar țânțarii ei.

In prima zi a excursiei adică Sâmbătă după masă Cruciați au vizitat canalul Filipoiu unul din punctele de atracție ale Brăilei cu vapoare decorate, restaurante pe apă, crap la proțap și borș de pește care de multe ori se întâmplă să fie servit și mai nefiert fiindcă de... este popor cam mult, banii curg și nu trebue scăpată ocazia.

A doua zi Duminică am plecat toți la Baldovinești să vedem meleagurile pe care a copilărit Panait Istrati.

Mai întâi la vărul scriitorului cel care s'a dat drept Panait Istrati atunci când mama acestui pe moarte fiind nu putea să se săvârșească de dorul fiului ei. Apoi pe moș Dumitru unchiul scriitorului un bătrân simpatic și prietenos și la urmă împrejurimile cu bălțile de stuf în care în tinerețe moșul întovărășit de copilul Adrian își făcea și el parte din averea statului și a lui Dumnezeu.

In ultima zi a pelerinajului adică Luni s'a procedat la executarea formalităților pentru desgroparea defunctei Joița Stoica Istrati și pentru a lămuri cât mai bine publicul asupra celor întâmplate voiu face un mic ocol pentru a arăta anumite mentalități din care au pornit toate svonurile în circulație acum.

Panait Istrati a avut în viață o mulțime de cunoscuți, aceasta datorită firii lui vesele și prietenoase.

Intotdeauna oamenii mari au fost înconjurați de oameni mai mult sau mai puțin mici, fiecare căutând câte ceva în această cunoștință unii pentru a ei și ei din anonimat, alții banii, etc., dar câți au căutat să-l înțeleagă și să le fie prieteni în adevăratul înțeles al cuvântului? Așa a fost și cu Panait Istrati. Anumiți indivizi pe care i-a ajutat din milă în momente de grea cumpănă și care desigur nu l-ar fi folosit cu nimic prezența lor, se erijează acum în apărători ai memoriei lui. Și printre aceștia este și un burtă-verde anume Constantinescu-Nicu, frizer de meserie, anuți frizer, dela care au pornit toate încurcăturile și confuziile din ziare.

Acest domn în virtutea nu știu cărei prietenii vechi se erijează acum în apărător al memoriei lui Panait Istrati ca și când fără el ar trece sub vălul uitării. Iar pentru aceasta recurge la fapte care nu-i fac deloc onoare ci-l arată și mai bine caracterul. Anume folosindu-se de faptul că singurul membru din familie care are cuvânt hotărâtor asupra chestiunilor privitoare la moștenire, adică moș Dumitru nu știe așa bine carte și neajutându-l nici vederea nici auzul fiind bătrân, s'a dus la el însoțit de o persoană pe care l-a dat drept primarul Brăilei și l-a forțat să iscălească o declarație prin care se opune la deshumarea oseminteior mamei lui Istrati, declarație pe care moș Dumitru, trăgându-l o înjurătură din aceia românească atunci când a aflat cum stau

lucrurile a desmințit-o imediat, dovadă pentru aceasta fiind actele ce stau la dosarul primăriei și pe cari oricine le poate cerceta spre convingere.

Iar dacă cei ce se interesează de aceste chestiuni ar vedea locul unde a fost înmormântată mama scriitorului, care abia după multe căutări l-am găsit neavând nici cruce, cred că găsesc legitime acțiunile noastre și ar rămâne și ei surprinși la pretențiile anumitor Brăileni ca să fie aduse tot acolo rămășițele pământești ale scriitorului, pentru a aprinde și ei „câte o lumânare", dar fiți siguri că peste câțiva ani n'ar mai avea unde, căci felul în care am găsit mormântul mamei scriitorului în acel colț părăsit de cimitir care nu știu de câte ori a ars până acum, poate dovedi oricui îl vede felul cum cei ce se erijează în apărători ai unor moaște sfinte știu să-și îngrijească oamenii mari ai lor.

Și acum o ultimă precizare cu privire la știrile tendențioase apărute în fițuica cotidiană „Tempo". Anume se spune acolo că țăranii din Baldovinești stau cu ciomegile la margine și nu dau voe celor dela Cruciada să lasă din sat cu rămășițele Joiței Istrati.

Desigur că au fost informați cu anumite intenții sau au scos cele expuse din capul lor, fiindcă mama scriitorului nu a fost înmormântată la Baldovinești, satul de origine ci în cimitirul Sfânta Maria din orașul Brăila și acest fapt dovedește cum nu se poate mai bine anumite intenții ale ziarului care n'a făcut aceasta decât ca să-și mărească tirajul, și arată în adevărata lumină felul cum anumita presă neserioasă speculează orice împrejurare, chiar dacă aceasta ar murdări memoria marilor dispăruți.

Așa stau lucrurile și oricine se poate convinge, iar Cruciați sânt mulțumiți că au îndeplinit una dintre ultimele dorințe ale marelui lor colaborator Panait Istrati.

Nu pot să închei fără să aduc mulțumirile noastre d-lui Irgu Orășanu, un prieten al familiei Istrati care ne-a ieșit și ne-a dat tot concursul pentru a duce la bun sfârșit această misiune precum și d-lui Liviu Macedonescu, primarul orașului Brăila, care ne-a ajutat să învingem dificultățile primite dela oamenii de rea credință și care numai cinste nu fac orașului.

ALEXANDRU REDEA

Președinții P.T.Tiștilor sau despre Petrescu, Ghiga și alți codoși

La P. T. T. banda Petrescu, face pui.

Am fost puși în posesia unor documente cari evidențiază copios — fără putință de desmințire, că „Președintele asociației personalului inferior P.T.T., Ghiga Ion, constructor cl. II la oficiul telegraf central București s'a făcut vinovat de INSUȘIRE DE BANI (lei 104.362) PRIN INȘELACIUNE, ABUZ DE INCREDERE ȘI FALS IN ACTE PRIVATE". *Pentru aceste fapte comisia de disciplină l-a pus, de curând, în disponibilitate.*

Găinăria în sine nu ne miră.

Ne miră însă faptul că deși acest Ghiga Ion e incadrat perfect în paragrafele codului penal continuă să fie președintele asociației personalului inferior P. T. T.

Se afirmă că e susținut de sus pușii P. T. T.-ului.

Inexact.

Putem însă învinovăți pe cei de sus de desinteresarea cu care asistă la toate exhibițiile grotești ale acestui al doilea președinte de operetă, din organizațiile P. T. T.

Ingâmfarea și prostia lor, felul cum organizează și se sbat, felul cum acționează și compromit instituția din care ambii fac parte — ar trebui să dea ceva mai mult de gândit și conducătorilor P. T. T.-ului (cari nu scapă „nefeșteliți" de această protipendadă a „societăților") și organizațiilor pe care aceste două exemplare le dirigues.

Consilierii asociației știu bine acest lucru și nu reacționează — așa cum tot bine știe că Ghiga Ion e pus în disponibilitate pentru insușire de bani, *pentru* înșelăciune, *pentru* abuz de încredere *și* fals în acte. *Că își pot răbda un asemenea președinte e treaba d-lor, dar în halul acesta asociația pe care d-lor o „guvernează" nu mai poate fi nici personalitate juridică, și cu atât mai puțin morală căci nu sunt decât două alternative:*

1) Sau consilierii știu de această punere în disponibilitate a lui Ghiga Ion și păstrându-l ca președinte se solidarizează cu el ciafia personalului inferior nu mai este aceia ce e prin statut ci cuib de potlogari care aduce sigur parchetul.

Sau 2) Consilierii asociației nu cunosc situația acestui președinte Ghiga și atunci reese până la evidență desinteresarea complectă de această asociației care în acest caz nu-și mai are rostul.

In ambele cazuri o singură soluție: dizolvarea.

Dar adevărul e altul.

Ghiga e bun de bună agent electoral de suprafață, cu relații și protectori în afară de poștă și cu un cazier pe care nici porcii nu-l mănâncă.

Consilierii sunt conștiincioși dar meren terorizați de mafia lui politicianistă, de oameni politici pe care Ghiga — zice ii are în buzunar.

Și pentru că aceasta e situația pentru limpezirea ei, o singură soluție.

Conducătorul P. T. T.-ului să intervie, conform legei persoanelor juridice să controleze și să sancționeze.

Să se lucreze cu ușile deschise.

. . . . . .

Să trecem acum la celălalt președinte

Cu cealaltă asociație, gașca întregului domn Petrescu chestia e cam la fel.

Consilierii d-sale știu metehnele acestui domn și totuși se mai vreau conduși de d-sa și moral și juridic. Și ca să nu ni se conteste afirmațiile să menționăm numai faptul că în ședința societății corpului din 11-II-928 prietenul și vice-președintele d-sale de azi, d-l Bobiceanu Dobrețin, l-a insultat și batjocorit grosnic insistând îndeosebi asupra laturei morale a activității d-lui Petrescu care se cam aseamănă cu o cocină.

Dacă imoralitatea publică și ambițiile prostești stau la baza acestor asociații p. t. t-iste de ce forurile în drept mai tolerează încă funcționarea lor de facto cu sau fără personalități morale și juridice ?

De ce?

MARIUS BEJAN

Partidul Liberal-Intregirea lui

Fricțiunile Titulescu-Guveru

Din ce în ce mai subred, mai mic și mai ridicol se prezintă guvernul actual. Atât atitudinea, în sfârșit mai categorică, a d-lui Dinu Brătianu, cât procesul Nach-Vasilescu-Călătorescu, pe care se greficază mai ales punctele de întrebare, reprezentând pe cei nenumiți, cât și greșelile economice, reințesate și catastrofale, ar fi reușit de mult ca un guvern cu obraz să-și cedeze locul.

Peste toate însă dl. Titulescu a cărui situație este astăzi dominantă, întâmpină, din cauza gafelor guvernului, greutăți enorme în străinătate. Ce ar putea să urmeze regimului actual, ar fi greu de precizat, logica în această materie fiind de mult îngropată. Va fi în tot cazul lupta între concepția unei democrații integrale (atât de integrală că devine demagogie) și tendința de descătușare a neamului românesc, impotriva occultelor, finanțelor și internaționalilor cari s'au învățat și infruptat în țara noastră.

Ca și în America, unde trusturile au căutat să saboteze și să anihileze măsurile luate de Rooswelt, tot astfel avem și noi trusturile din umbră cari au tras și caută a mai trage sforile. Se vor lovi însă de o voință de data aceasta clar exprimată a Românilor treziți din letargie și cari vor să domine în țara lor.

S'a ajuns la o răspântie, unde va trebui o chibzuială adâncă, pură, nepărtinitoare și adânc românească. Pronia divină care a ajutat de atâtea ori această Țară, va ști din nou să călăuzească pașii noștri, înlăturând din calea propășirii pe toți acești clowni și saltimbanci politici din ultima vreme. Iar cei ce vor veni vor avea menirea între altele să ne ferească de rușinea jafurilor din ordin, și a ploconelilor față de tot ce e străin sau reprezintă bani. Și nici nu vor avea dreptul, odată în situația de a guverna, să facă orice concesii morale, să admită orice compromisuri, numai să mai câștige o zi, două, la guvern. Lecția de acrobatie și de gimnastică de elasticitate dorsală a actualului guvern, nu va mai fi admisă. Concluzia acestor gimbușlucuri va fi că din momentul trecerei în opoziție atât ideologia cât și construcția actuală a partidului liberal va fi radical modificată, majoritatea inclinând spre dl. Gh. Brătianu, iar ceeace va rămânea va forma o disidență fără multă valoare.

Mic tratat de Psihologie Economică

(Continuare din pag. III-a).

nestul, nordul și centrul țării, va pune noi probleme cu totul diferite de cele de azi, dar cari va trebui a fi privite în acelaș cadru

Politicul nostru nu e cuprins de adevărurile acestei evoluții, el fiind cotidian bogat în paradoxe. Politicul pentru a cunoaște o realitate românească, ar trebui mai bine să înțeleagă cadrul istoric, real, economic și cultural din această parte a lumii, decât să copieze instituțiuni de multe ori nepotrivite, din ținuturi îndepărtate de noi, cu alt spirit, cu alte tradiții, cu totul nepotrivite vieții și spiritului nostru.

In această privință profesorul Rădulescu-Motru are considerațiuni pline de adevăr.

O schimbare totală de orientare, desigur că nu vom putea aștepta să se producă dintr'o dată, căci aceasta ar însemna să admitem o ruptură completă între trecut și viitor și o asemenea ruptură este puțin probabilă. Oricât am presupune că, Românii din cauza condițiunilor vitregi ale trecutului istoric, n'au putut lua cunoștință de dispozițiile lor sufletești, ori cât am pune pe seama vârstei lor culturale toate frământările imprecise încă nu vedem noua orientare imediată.

Sunt aproape o sută de ani, de când spiritualitatea românească stă sub influența spiritualității apusene, în special a celei franceze.

Astăzi, lucrurile stau astfel. Acestei europenizări i se opune realitatea românească.

Și această realitate românească stă în genul original de activitate prin care sufletul românilor este chemat să-și întrețină cultura.

Realitatea românească nu stă într'un fapt economic, ci în aceea parte din ca care produce efecte economice.

Pentru a privi economia viitoare, trebue să cercetăm sufletul viitor care va sta la baza acestei realități și să ne încadrăm, lui.

Și numai atunci ne vom fi făcut datoria de moleculă creatoare.

P. VANDORA

In jurul pretinsei arestări a directorului nostru

In ultimele zile au apărut în toate ziarele note aducând la cunoștința publicului „rearestarea d-lui Mihail Stelescu.

Ținem să redăm adevărul asupra acestei pretinse arestări.

In primul rând dl. Mihail Stelescu nu a fost citat la niciuna din cele două ultime infățișări Nici la camera de punere sub acuzare. In al doilea rând cererea de arestare au pretins-o gardiștii ca o răzbunare.

Și apoi chiar dacă o atare arestare s'ar produce, ea e ilegală și are de scop scoaterea din luptă pentru un timp oarecare a conducătorului Cruciadei.

Noi rămânem însă convinși că justiția nu se va lăsa influențată și ca în totdeauna va proceda numai legal.

Reținem un fapt, că anumite ziare nu scriu despre noi decât când e vorba de o arestare a noastră sau altceva similar.

Le mulțumim totuș și pentru această atenție colegială.

„Pentru Gardiștii din Sibiu"

— „Dacă nu-ți schimbi părerea și vorbele are să-ți meargă prost"". Astea au fost vorbele cu care s'a despărțit un fost prieten de luptă al meu. Am căutat să-l conving că el e cel rătăcit și apoi că nu cu lichele se poate lăuda o organizație politică; dar pare-mi-se că nu avea revolverul la el, iar măcelarul care-l însoțea nu se baza pe cuțit și astfel au plecat fără a le putea vorbi. Ei bine prietene Fenechin: eu cu arma mea sunt înarmat totdeauna și nu cred că va înceta de a funcționa decât atunci când voi muri. „Cu cine ai crezut că se poate face naționalism cu voi"? Cu revolverul și cu cuțitul? cu insulte și amenințări? Cu drojdia din care se fabrică cel mai ordinar oțet pentru a-ți adăpa soldații ce te poartă pe sus?

Că voi fi trecut pe cartea neagră! Că m'am murdărit cu Cruciada? Că lupt pentru comunism? „Rușine tuturor canaliilor ce ne invoacă aceste atacuri lașe, murdare, lipsite de curaj și adevăr.

Eu unul v'o spun pe față: nu-mi este frică nici de revolver și nici de cuțit; dacă a-ți flămânzit iar după carne atacați: prada nu se ferește. Amenințările nu pot fi decât recunoașterea vinovăției voastre așa că este o armă slabă uzată la gunoi cu ea. Am zis drojdie pentrucă dacă seful tău te-ar cunoaște, te-ar trimite la gâște... Câte fille are cartea neagră și dece pot fi trecut pe ea? Pentru că nu sunt vânător de vii pentrucă nu mai face parte din „Garda de Fer" acolo unde mi-am pierdut din fizic pentru a se arunca flori celor ce petrec prin cabarete?

Cum m'am murdărit cu Cruciada? Am înțeles în Cruciada focul ce vă arde la picioare pe toți aceice sunteți antiromâni. Păi ce dracul voi dece nu porniți la contra atac; bine înțeles moral? Nu aveți probe o știu: dar prin asta nu înseamnă să vă înarmați cu arme de foc ori arme albe acolo unde moralul vă lipsește.

Dece stau alături de un trădător? Ce-a trădat? imorala? lașitatea? fariseii? materialiștii? homosexuali? Și atunci dacă e un trădător de ce-l arătați cu degetul mut? dece nu-l arătați lumei pe față așa cum vă arată el pe voi! Nu-i trădător! nu luptăm pentru comunism! luptăm pentru Românism! Fără profesori, fără subvenție, fără a măgiri și fără demagogii mascate.

Acesta-i atacul franc, atacul moral și atacul de față prietene Fenechin: nu arma, nu minciuna și nici amenințările. Noi suntem români nu poloni românizați! Noi acei dela Cruciada Românismului știm să murim cu drag pentru țară când e vorba de onoarea ei. Poate cât de curând ne vom întâlni iar și atunci îți voi mai vorbi d-le Fenechin mai pe larg.

Până atunci rămâneți la pândă căci noi stăm la datorie.

GH. SCOVARZA

ATELIERELE A-B-C S. A., STRADA LIPSCANI 5, BUCUREȘTI.